

No. 77322 *Het zou m.i. wenselijk zijn, dat iemand, die niet via Regeringswege dat zou mogen doen, sprak met een paar van de goedwillende Roepelbedrukkers om te waarschuwen tegen wat bezijn is niet te volbreken.*

Betr.: V.O.M.O.

*acc
9*

1 Einth 28/1

GEHEIM.

Hiermede heb ik de eer Uwe Excellentie een beknopt overzicht te doen toekomen van het ontstaan en de ontwikkeling der Landelijke Organisatie "Voor Onze Militairen Overzee" (V.O.M.O.), zulks in verband met de van de aanvang af reeds bestaande, allengs groter wordende belangstelling van communistische zijde voor deze vereniging.

Bijl. Het Hoofd van de Dienst,

L. Einthoven
Mr. L. Einthoven.

Aan Zijne Excellentie:
de Minister-President,
de Minister van Binnenlandse Zaken,
te
's-Gravenhage.
§ 7134 - '49

Minister President

*De bespreking met de fractiecommissie
van de Tweede Kamer in aanwezigheid
van Mr. Einthoven heeft plaatsgevonden en
naar ik verneem, heeft deze een goed verloop?*

*De Kamerleden hebben aangetoond om in be-
paalde gevallen hun invloed naar te wenden, zo.
Dat thans de benadering van het bestuur van
V.O.M.O. in deze weg zal geschieden. Overigens heeft
het bij de bespreking een komisch, veel niet geheel
explorierend incident voorgevallen, waaraan ik de
juiste aandacht heb willen wijden. *de 20/1**

LANDELIJKE ORGANISATIE "VOOR ONZE MILITAIRES OVERZEE"
(V.O.M.O.)

Plaatselijke
comité's.

Ontevreden, in hoofdzaak, over het feit dat de Regering zich niet hield aan de door haar vastgestelde tijdsduur van verplichte militaire dienst in de Overzeese gebiedsdelen, vormden familieleden van de betrokken militairen in het voorjaar van 1949 hier en daar comité's, welke zich ten doel stelden, door het uitoefenen van pressie op de Regering, nakoming van de hieromtrent gedane toezeggingen en beloften af te dwingen.

Op initiatief van plaatselijke comité's te Arnhem en te Spakenburg, werd op 7.5.1949 te Arnhem een vergadering belegd, welke door belanghebbenden uit vrijwel alle delen van het land werd bijgewoond. Ook enige leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, t.w. de heren Stapelkamp, De Hooy en Goedhart, waren aldaar aanwezig.

Tijdens deze bijeenkomst werd besloten de actie van de verschillende plaatselijke comité's te coördineren en hiertoe een landelijke organisatie in het leven te roepen. Met de dagelijkse leiding van het voorlopige comité werden belast de hierna nog te noemen B. v. Eldik, B. Greep en J.B. Gort, allen wonende te Arnhem.

Oprichting
landelijke
organisatie.

Door genoemd landelijk comité werd tegen 25.5.1949 te Utrecht een besloten vergadering van afgevaardigden bijeengeroepen, waarin vorm werd gegeven aan de in Arnhem genomen besluiten. Als naam waaronder de organisatie nadien zou werken werd gekozen: Landelijke Organisatie "Voor Onze Militairen Overzee", bij afkorting V.O.M.O.

1e Hoofdbestuur. Het hoofdbestuur werd samengesteld a.v.:

B. Hartogs	Bunschoten	A.R.	1e voorzitter.
P.M. Verbruggen	Den Haag	K.V.P.	2e voorzitter
B. Greep	Arnhem	A.R.	1e secretaris
G.W. Grevink	Hengelo (O)	P.v.d.A.	2e secretaris
J.v. Wijngaarden	Sliedrecht	C.H.	1e penningmeester
J.B. Gort	Arnhem	P.v.d.A.	2e penningmeester
B.v. Eldik	Arnhem	C.H.	Alg. adjunct.

Doelstelling.

Het primaire doel der vereniging is (was), door het voeren van actie te komen tot snelle demobilisatie van de troepen welke de door de Regering maximaal gestelde dienstdaag in de tropen hebben volbracht en voor wat betreft deze categorie tevens te doen afzien van het voornemen tot militaire herscholing in Nederland. Als nevendoeel stelt (stelde) zij zich, de behartiging van de belangen der gerepatrieerde militairen bij hun terugkeer in de burgermaatschappij en het brengen van verbetering in enige de militairen betreffende zaken van ondergeschikte importantie.

Standpunt.

Bij de eerste poging tot oprichting, kwam reeds tot uiting dat de initiatiefnemers, allen van politiek onverdachte huize, zich op een politiek afzijdig en regeringsgetrouw standpunt stelden. Bij de definitieve oprichting werd dit standpunt unananiem door hoofdbestuur en afgevaardigden als leidend beginsel voor de organisatie vastgesteld.

Voor sprekers op door de organisatie te beleggen openbare bijeenkomsten, werden in dit verband "Richtlijnen voor sprekers" gegeven. De tekst hiervan luidt a.v.:

- "1. De algemene inleiding tot de toespraak moet bevatten dat de Landelijke Organisatie V.O.N.O. volkomen achter de Regering staat. Politiek of godsdienst mogen in dit onderwerp niet ingelast worden.
2. a) Het geven van een uiteenzetting van het doel van de eerste actie (spoedige repatriëring).
b) Het geven van een uiteenzetting van het doel van de tweede actie. (niet aanvaarding van de herscholing voor gerepatriëerden, wijziging van het programma voor de Nederlandse Strijdkrachten, verlaging portie voor postpakketten, fraude bij het verlonen van vrijstellingen uit de militaire dienst, enz.).
3. Richtlijnen voor het oprichten van plaatselijke comité's."

Afdelingen.

Voorzover bekend, zijn in de volgende plaatsen reeds afdelingen opgericht of in oprichting:

Aalst; Almelo; Amersfoort, Amsterdam; St. Anna Parochie; Apeldoorn; Arnhem; Assen; Beverwijk; Het Bildt; Borne; Bunschoten; Coevorden, Delft; Eibergen; Emmen; Enschede; Goes; Gouda; 's-Gravenhage; Haarlem; Hengelo (O); Leeuwarden; Leiden; Lichtenvoorde; Loosduinen; Costerbeeck; Renkum; Rotterdam; Rijswijk (Z.H.); Sliedrecht; Urk; Utrecht; Vlissingen; Waalwijk; Westervoort; Wormerveer; Zetten; Zuidlaren; Zutphen, Wynbriteradeel.

Acties.

Tot op heden werd de activiteit vrijwel beperkt tot het verstrekken van persberichten, het beleggen van openbare vergaderingen en het zenden van requesten aan de Regering.

Voorlichting in de pers.

Meerdere malen werd van de zijde der V.O.N.O. geklaagd over de geringe medewerking welke zij ondervindt van de pers, zulks met uitzondering van "De Waarheid". Volgens uitlatingen in bestuurskringen zou de berichtgeving in dit blad worden betreurd.

Algemeen.

In het algemeen kan worden gezegd, dat het doel en streven van de V.O.N.O. bij de bevolking, speciaal voorzover deze familieleden, als militair in Indonesië

verblijvende hebben, vrij veel weerklank vindt.

Uiteraard is de doelstelling en de activiteit van de V.O.M.O. niet aan de aandacht van de C.P.N. ontgaan. De partijleiding heeft direct ingezien, dat de strijd voor repatriëring na twee jaar tropendienst zoals de V.O.M.O. die voerde, steun kon verlenen aan en benut kon worden ter bereiking van het communistische doel: alle troepen terug uit Indonesië.

Communistische infiltratie.

Een sprekend voorbeeld van de geraffineerde wijze waarop de C.P.N. haar invloedssfeer tracht uit te breiden, is in de ontwikkeling binnen de V.O.M.O. duidelijk te onderkennen.

Bedoeld wordt de tactiek, om door infiltratie van bestaande neutrale organisaties en het daarin doen bekleden van bestuursfuncties door communisten, op bedekte wijze zodanige invloed op de gang van zaken te kunnen uitoefenen, dat de belangen van dergelijke verenigingen op de duur parallel lopend dan wel ondergeschikt worden gemaakt aan die van de C.P.N..

Hoewel vanzelfsprekend niet kan worden voorkomen dat ook leden van de C.P.N. als lid tot de V.O.M.O. toetreden, schaan het hoofdbestuur aanvankelijk voldoende begrip te hebben voor de ware aard der van de zijde der C.P.N.-leden getoonde belangstelling, om aan haar besluit de politiek uit de vereniging te weren met kracht de hand te houden.

Mogelijk te wijten aan de nog weinig hechte organisatie van het landelijk geheel, heeft men op den duur blijkbaar toch niet kunnen voorkomen, dat hier en daar uiterst-links georiënteerde elementen doordrongen in sommige afdelingsbesturen en tenslotte zelfs in het hoofdbestuur.

ttend hoofdbestuur.

Op 19.9.1949 werd namelijk een nieuw hoofdbestuur gekozen, hetwelk a.v. is samengesteld:

B. Hartogs, voornoemd,	-	voorzitter.
P.M. Verbruggen, voornoemd,	-	secretaris.
J.v. Wijngaarden, voornoemd,	-	penningmeester.
Catharina Florusse, geb. 12.11.1890 te Kruiningen;		
e.v. J. Vleugel, wonende te Vlissingen.		

Johanna Lander, geb. 6.2.1894 te Delft; wonende te Amsterdam; e.v. J.S. Geerling. Deze vrouw is sinds 1946 aangesloten bij de C.P.N., terwijl haar echtgenoot als een felle communist bekend staat.

Jan Vondeling, geb. 21.7.1896 te Delfzijl; wonende te Hengelo (O). Is lid van de Communistenbond "Spartacus" en lid van de E.V.C..

J.F.J. Heijbers, wonende te Delft.
B. Greep, voornoemd.
J.B. Gort, voornoemd.

Voortgaande
Communistische
infiltratie.

Het schijnt, dat de organisatie thans de oprichters boven het hoofd gaat groeien en dat men niet volledig meer in staat is het oorspronkelijke standpunt tot wering van de politiek, overal en volledig te doen nakomen. Het is thans gebleken dat, mogelijk tengevolge van een tekort aan politiek inzicht of van te grote ergeloosheid, in gemeenten waar nog geen V.O.N.O.-afdeling gevestigd is, communistische belanghebbenden de kans krijgen een van hoofdbestuurzijde genomen initiatief tot oprichting te verwerkelijken, dan wel zelf het initiatief tot afdelingsvorming te nemen.

Een markant voorbeeld hiervan is wel de gang van zaken te Haarlem.

Op instigatie van de landelijke secretaris Verbruggen, werd medio Juni 1949 aldaar een initiatief-comité gevormd, met het doel ook te Haarlem een afdeling van de V.O.N.O. te stichten.

Het comité bestond uit:

Frida Gertrud Willig, geb. 12.2.1903 te Meundorf (Dld.); echtgenote van G.J. Dalman. Zij is leidster van een communistische vrouwenclub.

Elisabeth Ploeg, geb. 27.2.1901 te Haarlem; echtgenote van C. Duk. Haar echtgenoot is lid van de C.P.N..

Gerdina Wilhelmina Stork, geb. 19.9.1903 te Amsterdam; echtgenote van G. Vree;

allen wonende te Haarlem.

Reeds spoedig na de eerste activiteit van het comité, werd van C.P.N.-zijde verdere belangstelling getoond in de persoon van de zeer vooraanstaande communiste Hanna Jacoba Averink, geb. 23.5.1913 te Enschede, echtgenote van E. van Ommeren, wonende te Haarlem, die het houden van vergaderingen sterk aanmeerde en op de eerste vergadering, dd. 14.17.1949 gehouden, met enige partijgenoten aanwezig was.

Op haar aandringen werd kort nadien nogmaals een vergadering belegd, op welke van C.P.N.-zijde zou worden getracht een voor de communistische doeleinden bruikbaar bestuur te doen kiezen.

Als spreker trad wederom op genoemde Verbruggen, die o.m. zeide gekomen te zijn om de afdeling Haarlem een bestuur te doen vormen. Deze afdeling was, volgens spreker, een geesteskind van hem. Hij verklaarde trots te zijn, dat op zijn initiatief daar een afdeling tot stand was gekomen.

Het resultaat van deze vergadering was, dat een als volgt samengesteld definitief bestuur werd gekozen:

Presidente:

F.G. WILIG, voornoemd, communiste.

Vice-presidente:

Maria DE WIT, geb. 6.9.1898 te Fijnaart; echtgenote van J.P. Vrengoor. Haar echtgenoot is communist.

Secretaris:

Klaas GILLIAMS, geb. 14.5.1902 te Sneek.

Penningmeesteresse:

Gijsbertje JIGTS, geb. 27.11.1899 te Zandvoort, echtgenote van G. Schouten. Zij wordt beschreven als een progressieve figuur. Haar echtgenoot is lid van de E.V.C..

Algemeen adjunct:

Cornelis DUK, geb. 13.6.1901 te Haarlem. Lid van de C.P.N..

Adviserende leden:

Johannes Frederik VAN DER MARK, geb. 11.1.1880 te Leiden en

Maria Johanne DURRER, geb. 13.10.1926 te Amsterdam. Ook Durrer wordt beschreven als "progressief".

Het betrokken hoofdbestuurslid moge dan trots zijn op het door hem te Haarlem bereikte resultaat, zulks kan bezwaarlijk verder gaan dan tot het feit van de oprichting zelf. De C.P.N. heeft stellig meer reden tot juichen, daar niet te ontkennen valt, dat Verbruggen, bewust of onbewust, in de door de C.P.N. opgestelde val is gelopen.

Ongetwijfeld zal men van die zijde niet aarzelen de partijgenoten elders in voorkomende gevallen eenzelfde gedragslijn aan te bevelen e.g. voor te schrijven.

Actie wordt voortgezet.

Bij monde van het hoofdbestuurslid B. Greep, werd op een dd. 13.11.1949 te Haarlem gehouden openbare vergadering aangekondigd dat, hoewel de vereniging door de geneurtenissen in Indonesië in het defensief is gedrongen, de actie zal worden voortgezet.

Het oorspronkelijke secundaire doel wordt thans hoofdzaak, zodat in de toekomst de volle aandacht der vereniging zal worden gewijd aan de z.g. nazorg voor de gerepatrieerde militairen.

Slotopmerking.

Uiteraard zal een eventueel in de V.O.M.O., dan wel onder de terugkerende militairen heersende ontstemming, ten zeerste worden beïnvloed door de manier waarop de militairen zullen worden "opgevangen" en de wijze waarop de door de Regering toegezegde steun bij de terugkeer van de gedemobiliseerden in de burgermaatschappij zal worden ten uitvoer gelegd.

Bekend is, dat ook van communistische zijde plannen bestaan tot het, op een nog niet vastgestelde wijze, opnemen van contact met gerepatrieerde militairen.
